

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 29. avgusta 1933.

Štev. 97.

Zveza srbskih trg. združenj ustanovljena

Soglasne zahteve vsega srbskega trgovstva

V organizaciji jugoslovanskega trgovstva je dosežen velik in pomemben uspeh. Izvedena je organizacija vsega trgovstva, ki obstoji na področju beograjske in skopske zbornice in delov enih zbornic, ki gravitirajo k Beogradu. Na vsem tem velikem in gospodarsko nad vse pomembnem ozemlju je ne samo izvedena organizacija trgovstva po okrajih združenjih trgovcev, temveč so vsa ta združenja tudi povezana v močno in enotno celoto. V Zvezo trgovskih združenj.

S tem je napravljen pomemben korak za ustanovitev vsedržavne organizacije trgovstva. Kajti doslej je bilo le slovensko trgovstvo pripravljeno za takšno vsedržavno organizacijo, sedaj se mu pridružuje še srbsko trgovstvo. Nobenega dvoma ni, da bo ta primer slovenskega in srbskega trgovstva ugodno vplival tudi na hrvatsko trgovstvo, ki še zlasti potrebuje podporo vsedržavne organizacije trgovstva, ker je še vedno velik del vse trgovine na Hrvatskem v tujih rokah. Čim prej bo ustanovljena organizacija vsega trgovstva Jugoslavije, tem prej bo tudi izvedena nacionalna osamosvojitvev v trgovini na Hrvatskem. Upamno zato, da bodo v kratkem tudi hrvatski trgovci storili vse potrebno za ustanovitev vsedržavne zveze trgovskih združenj.

Ta vsedržavna zveza je tem bolj potrebna, ker jasno dokazujejo resolucije beograjskega trgovstva, da so zahteve vsega jugoslovanskega trgovstva identične. Kar so zahtevali beograjski trgovci, to so opetovano zahtevali tudi že slovenski trgovci in zato je program srbskih in slovenskih trgovcev eden in isti. Ta programatična enotnost pa je tudi največje jamstvo za uspešno delo vsedržavne organizacije, ki bo zato z lahkoto priborila jugoslovanskemu trgovstvu ono veljavo v javnosti, ki mu gre po njegovi moralni in materialni moči.

Ze z ozirom na napredek in razvoj našega narodnega gospodarstva je nujno potrebno, da bo glas trgovstva v vseh javnih vprašanjih popolnoma upoštevan. Kajti trgovec je tisti, ki spravlja v denar to, kar pridela kmet in kar izdelata obrtnik in industrija. Vsled te svoje naloge ve trgovec najbolj, kako bi bilo mogoče povečati našemu proizvajalcu zaslužek, zato ve trgovec, kaj vse ovira, da ne pride kmet do svojega zaslužka in da dostikrat tudi obrtnik in industrija ne moreta ohraniti svojih strojev v pogonu. Mnenje trgovca v vseh narodno-gospodarskih vprašanjih je zato mnenje izkušenega poznavalca našega gospodarstva, je kratkoma mnenje strokovnjaka.

Mnenje tega strokovnjaka je tem bolj upoštevati, ker dokazujejo tudi beograjske resolucije, da ima naš trgovec vedno pred očmi interes celote, da nikdar ne presoja javnih vprašanj le z ozkega stališča enega stanu, temveč da hoče doseči blagostanje vsega naroda s harmoničnim sodelovanjem in napredkom vseh stanov. Zato pa je mnenje trgovstva o vseh javnih vprašanjih vedno konstruktivno, zato ne pozna naše trgovstvo negativizma ali enstranosti. To visoko stališče zahteva tem večje upoštevanje trgovskih zahtev.

Z ustanovitvijo Zveze trgovskih združenj v Beogradu je ustvarjena podlaga za ustanovitev vsedržavne organizacije jugoslovanskega trgovstva. V tej smeri mora zato iti delo trgovstva, da bo ta cilj tudi čim prej dosežen. In ko bo ta cilj dosežen, potem se nam ni več bati, da bi bili trgovski interesi slabo zastopani, ker ni v trgovstvu enotnosti. Strnjena fronta vsega jugoslovanskega trgovstva bo potem branila vsak interes našega trgovstva, a tudi našega gospodarstva in kakor je ta enot-

nost — takrat sicer le slučajna — preprečila novo pritiskanje trgovca v obliki nepotrebnega zakona o pobijanju draginje, tako bo v bodoče dosegla tudi rešitev za trgovstvo življenjsko važnih vprašanj v smislu upravičenih interesov trgovstva.

Z zadostjenjem bodi zato zapisan uspeh beograjskega kongresa, ki je položil zdrave temelje za enotno in vsedržavno organizacijo jugoslovanskega trgovstva, ki je in ostane naš cilj.

Potek kongresa

Kongres trgovskih združenj s področja beograjske in skopske zbornice ter delov zbornic, ki gravitirajo k Beogradu, se je vršil v dvorani nove univerze v Beogradu in je bil nad vse dobro obiskan. Za danes podajamo le kratko poročilo, dočim priobčimo obširnejše poročilo prihodnjic.

Kongres je otvoril Nedeljko Savić in predlagal pozdravno brzojavko kralju, čemu je kongres pritril z navdušenjem. Pozdravna brzojavka je bila poslana tudi trgovskemu ministru dr. Sumenkoviću. Nato je pozdravil g. Savić tudi vse druge zborovalce in med drugimi posebno prisrčno zastopnike Zveze naših trgovskih združenj, predsednika Josipa J. Kavčiča in taj-

nika Kaiserja. Nato je podal kratko zgodovino, kako je prišlo do ustanovitve Zveze trgovskih združenj, ki bi se morala ustanoviti že lani. K zvezi je pristopilo že 62 trgovskih združenj, ki štejejo okoli 10.000 članov. Nato so sledili posamezni referati.

Damjan Branković iz Beograda je poročal o stanju trgovine pri nas in v tujini ter o vseh vprašanjih, ki se tičejo naše trgovine. O socialnem zavarovanju trgovstva je poročal Milivoje Gavrilović iz Skoplja. O škodljivem delovanju nabavljalnih in konzumnih zadrug je obširno poročal Aca Dinić iz Beograda, ki je govoril tudi o zlih posledicah prevelike zaščite za nekatere industrijske izdelke. Mirko Stojković iz Beograda je poročal o trgovini v življenjskih potrebščinah, Miloš Petrović pa o razvoju trgovine v predvojni Srbiji.

Nato je bil soglasno izvoljen odbor nove Zveze trgovskih združenj. Za predsednika je bil izvoljen Nedeljko Savić, za podpredsednike pa Vojin Varoščić iz Skoplja, Peter Vuletić iz Kragujevca, Veljko Stefanović iz Niša in Mirko Stojković iz Beograda. Po izvolitvi še ostalih članov uprave so bile prečitane resolucije, ki so bile soglasno in z odobravanjem sprejete in ki se glase:

Pota za izhod iz krize

Kongres Zveze trgovskih združenj ugotavlja po podanih referatih in poročilih delegatov:

Zastoj v gospodarstvu tako pri nas kot drugod po svetu je nastal kot posledica prizadevanja posameznih vlad, da vsaka država doseže popolno gospodarsko samostojnost in da se zaradi tega prizadevanja uvajajo na tuje izdelke visoke carinske pristojbine, ki preprečujejo normalni mednarodni gospodarski promet. To postavljanje carinskih zidov pomeni dejansko carinsko vojno.

Previsoke zaščitne carine poslabšale našo plačilno bilanco

Takšna carinska zaščita se ne izvaja v interesu narodnega gospodarstva kot celote, temveč je povzročila, da posamezne gospodarske panoge, ki so preveč zaščitene, izkoriščajo to zaščito v škodo drugih gospodarskih panog. V naši državi je visoka zaščitna carina še zlasti ustvarila možnost, da se domača industrija kartelira in da se ne zadovoljuje z minimalnim dobičkom, temveč da z ozirom na devizne in druge omejitve ves presežek carinske zaščite izkorišča za doseg čim večjih dobičkov. Ker je večina naše domače industrije v tujih rokah, odhajajo ti dobički v obliki tantijem in obresti v tujino, vsled česar se je tudi znatno poslabšala naša plačilna bilanca. Prav tako kvarno vplivajo visoke carinske zaščite tudi na samo racionalizacijo industrije, ki zaradi tega znatno zaostaja v svojem tehničnem napredku.

S sklenitvijo

zakona o zaščiti kmeta,

ki je hotel pomagati temu najštevilnejšemu razredu, se niso dosegli zaželjeni cilji, temveč je bil nasprotno z njim uničen ves javni kredit in s tem v prvi vrsti zadet kmet, poleg tega pa so prišle v nevarnost vloge malih ljudi in udušen je bil razvoj našega narodnega gospodarstva. Danes se opaža tudi pri kmetu težnja, da se odpravi ta zakon in da se s sklenitvijo potrebnih zakonov spravi naše narodno gospodarstvo zopet v normalen tek.

Favoriziranje nabavljalnih in konzumnih zadrug

Je spravilo gospodarstvo v mestih in posebno trgovino v zelo težaven položaj, ker te zadrage zlorabljajo zakonske olajšave in svoje poslovanje ne omejujejo le na člane, temveč so spremenjene v prave trgovine, ki tudi poslujejo kot trgovska podjetja. Od tega nima koristi kmetovalec, kateremu bi se moralo po nameri zakonodajalca pomagati, temveč od teh privilegijev imajo korist samo posamezniki, dočim ima škodo tudi sam državni fiskus vsled zmanjšanja plačilne moči gospodarstvenikov v mestih in trgih in vsled neplačanja državnih davkov s strani zadrug.

Nabave državnih in samoupravnih uradov

V nasprotju z odredbami zakona o državnem računovodstvu se ob priliki nabav za državne in samoupravne urade favorizirajo razne državne in samoupravne ustanove in se naročajo nabave pri teh brez ozira na ugodnost ponudb.

Proti kartelom

Kongres z obžalovanjem konstatira, da so tudi nekatera državna podjetja v kartelih, kakor na primer državne tvornice sladkorja in železa.

Tujcev je preveč zaposlenih

Naša nacionalna trgovina vsled slabe kontrole državnih organov pri dajanju dovoljenj tujcem za zaposlitev izgublja vedno bolj svoj nacionalni značaj in prehaja v roke tujcev, ki so zlasti v zadnjih letih vedno bolj začeli preplavljati našo državo.

Vse to je oslabilo kupno moč potrošnikov, zmanjšalo davčno moč davkoplačevalcev in grozi s katastrofo vsemu našemu narodnemu gospodarstvu, obenem pa ustvarilo nevarnost, da se državni dohodki reducirajo na najmanjšo mero, ker so dosedaj baš mestni gospodarstveniki nosili velik del državnih dohodkov.

To so glavni vzroki sedanje gospodarske stiske.

Kongres zato zahteva:

Zdravo pojmovanje in dalekovidna državna politika imperativno zahteva znižanje carinske zaščite za industrijske izdelke na najmanjšo mero in izglasovanje zakona o prepovedi kartelov, ki bi moral določevati kazni za kršitev določb o dovoljenem dobičku.

Odpravo vsakega omejevanja in monopola v mednarodni izmenjavi blaga in usposobitev naše izvozne trgovine za njene velike in težke naloge.

Odpravo zakona o zaščiti kmeta in uredb, izdanih na podlagi tega zakona ter radikalno rešitev problema prezadolženosti kmeta in drugih gospodarstvenikov kot tudi ustvaritev pogojev za ponovno oživenje kredita. V tem oziru se narinja kot osnovno vprašanje vprašanje kreditiranja kmetovalca, kar bi omogočilo racionalno in napredno gospodarstvo na vasi, ker se brez racionalizacije kmetijstva tudi ne more rešiti vprašanje kmetijskih dolgov.

Produksijske in kreditne zadrage smatrajo trgovci kot zelo koristne in zato žele, da se jim izkazuje vsestranska pomoč. Prav tako pa niso načelno nasprotni niti nabavljalnju in konzumnim zadrugam, toda zahtevajo, da se morajo te pri prekoračenju svojega, z zakonom jim dovoljenega delokroga, podvreči vsem davčnim obvezam, ki veljajo za druge trgovine ali pa da se jim v nasprotnem primeru delovanje prepove.

Pri državnih in samoupravnih nabavah ni dajati nobene prednosti državnim ali samoupravnim podjetjem, temveč je nabave oddajati najugodnejšemu ponudniku.

Karteli s podraževanjem svojih izdelkov povečavajo socialno bedo. Zato je nujno potrebno, da državna podjetja izstopijo iz kartelov še pred izglasovanjem zakona o prepovedi kartelov.

Izvesti je treba revizijo dovoljenj, danih tujim kapitalistom za delo v naši državi. Sploh se naj v bodoče dajejo tujcem dovoljenja za zaposlitev samo v tej meri, v kateri se dovoljuje delo našim državljanom v drugih državah.

Težka gospodarska stiska bi se z izvedbo teh zahtev znatno ublažila, poboljšala bi se stanje tako posameznika kot celote. Kongres Zveze trgovskih združenj nalaga upravi Zveze, da dostavi to resolucijo vsem pristojnim oblastem in da energično dela za izvedbo teh zahtev.

Delni žitni sporazum v Londonu

Proti pričakovanju je bil na londonski žitni konferenci vendarle dosežen sporazum, ki sicer še ni popoln, ker ga še niso sprejele vse države, ki pa vendar v glavnem ureja žitno produkcijo. Sporazum je podpisala tudi Jugoslavija. Po tem sporazumu so pristale žitne države na ceno 12 zlatih frankov ali 63-6 ameriških zlatih centov za en bušelj pšenice. Nadalje so se zavezale velike žitne države (Amerika, Kanada, Avstralija in Argentina), da bodo omejile za leto 1933/34 produkcijo žita na največ 560 milijonov bušljev, v prihodnjih dveh letih pa znižale produkcijo za najmanj 15%. Rusija, ki je prvotno zahtevala za sebe izvozni kontingent v višini 90 milijonov bušljev, je kasneje to svojo zahtevo reducirala, vendar pa še ni sporazuma podpisala. Bolgarska, Madjarska in Jugoslavija so pristale na to, da njih skupni izvoz pšenice v leto 1933 ne presega 50 milijonov mernikov. Države uvoznice žita pa so pristale, da doma ne povečajo produkcije žita in da tudi ne delajo novih ovir uvozu pšenice. Vendar pa je ta sporazum še nepopoln, ker zahtevajo nekatere države, da se olajša njih izvoz in šele potem bi omejile svojo žitno produkcijo. Čeprav je žitni sporazum še nepopoln, vendar pa je nad vse pomemben, ker je z njim dosežen prvi mednarodni sporazum, s katerim se mednarodno ureja produkcija enega pridelka ter deloma tudi že njegova razdelitev.

Uspehi Mariborskega tedna

Razni časopisi prinašajo vesti o uspehih »Mariborskega tedna« s trditvijo, da je obiskalo Maribor tiste dni okoli 36.000 tujcev, ki so pustili v Mariboru nad 5 milijonov dinarjev.

K tem vestem mora Združenje trgovcev zavzeti objektivnejše stališče, ker nam taka neumestna pretiravanja ne morejo nikjer koristiti, temveč v gotovih ozirih celo škodovati.

Največ koristi od tujcev bi morala imeti gostilniška obrt, toda po dobljenih informacijah so dobro odrezali samo oni gostilničarji, ki so tožili na veselilnem prostoru, vsi drugi se pa pritožujejo o slabem obisku in niti hotelske sobe niso bile popolnoma zasedene.

Trgovini kot taki je pa »Mariborski teden« prinesel bore malo koristi. Večina trgovcev te prireditve ni čutila, nasprotno je promet po trgovinah že med tednom, kakor tudi po končanih slavnostnih dneh padel celo pod normalo, ker so pač domačini svoj denar porabljali za veselice in druge prireditve. Zato ni nikakega dvoma, da odpade najmanj 80% od inkasa prireditve »Mariborskega tedna« na domačine in je naziranje o petmilijonskem dotoku denarja v Maribor le bajka. Razen tega so pa mnogo denarja odnesli iz Maribora številni tuji trgovci, ki so dan in noč prodajali na stojnicah okoli veselilnega prostora različno potrebno in nepotrebno blago, dočim so se morale domače trgovine točno držati zakonitega odpiralnega in zapiralnega časa.

Ker pa moramo upoštevati ne le gmočno, temveč tudi moralno stran prireditve večjega stila, ne moremo nasprotovati nadaljnjemu prirejanju »Mariborskega ted-

na«, zato je potrebno, da pri njem sodelujemo in ga podpiramo. Iz tega razloga razpisuje združenje trgovcev pismeno anketo z vabilom, da nam vsi zainteresirani gospodarski krogi odgovore do konca septembra na ta vprašanja:

1. ali je prireditve »Mariborskega tedna« za nas koristna in kateri mesec je za to najbolj primeren?

2. Ali so bile dosedanje razstave primerne in kaj bi se dalo še prirediti, da bi bil uspeh boljši?

3. Ali se odobrava postavitve raznih prodajnih stojnic ob veselilnem prostoru vobče, posebno pa takih, ki nimajo v Mariboru obrtnih listov?

4. Kakšen utis na posameznika so napravile in v koliko so dosegle privlačnost tujcev razne sportne in zabavne prireditve?

5. Ali je bila reklama za dotok tujcev primerna in zadostna?

6. Kakšni so bili uspehi »Mariborskega tedna« s strani tujcev za posamezne trgovce in obrtnike?

7. Ostali predlogi in nasveti za eventualne bodoče prireditve »Mariborskega tedna«.

Vsi nasveti in predlogi so nam dobrodošli in jih bo uprava združenja na pristojnem mestu uporabila, ker nam je mnogo ležeče na tem, da bi si ta naša vsakoletna prireditve pridobila dober sloves in povzdignila prepotreben tujski promet.

Maribor, dne 26. avgusta 1933.

Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Predsednik: Weixl Tajnik: Zidanšek

Ni rešitve za Trst

Gospod Mussolini se nad vse prizadeva, da iz konflikta med Avstrijo in Nemčijo izvleče vsaj nekaj dobička za Trst in če mogoče še za Reko. Nad vse razumljiva so ta prizadevanja italijanskega ministrskega predsednika, ker resni razveseljivo, da je odrešenje Trsta postalo identično s popolno izpraznitvijo tržaškega pristanišča. Toda drugo vprašanje je, če je namera g. Mussolinija sploh izvedljiva.

Položaj na svetovnem trgu je danes žalibog takšen, da po vsem svetu nazaduje zunanja trgovina. Tudi če bi Avstrija, katere zunanja trgovina je enako zelo padla, dirigirala vse svoje blago na Trst in uvažala vse svoje potrebščine le skozi Trst, bi vendar Trst ne mogel doseči več starega prometa. Vse pa kaže, da se avstrijska zunanja trgovina sploh ne bo mogla nikdar več tako popraviti, da bi mogel dobiti Trst svoje staro mesto. Včasih je segala avstrijska zunanja trgovina do Japonske, danes pa sega japonska zunanja trgovina že do Egipta in tudi že na vzhodne obale Sredozemskega morja. Novo dejstvo, ki je zmanjšalo nekdanji pomen Trsta. Poleg tega pa Avstrija niti ne more vsega svojega izvoza dirigirati na Trst, ker mora biti vesela, če ga more plasirati še v podonavske države, v katere pa promet ne gre skozi Trst. Iz teh razlogov pa Avstrija tudi ne sme uvažati potrebnih sirovin le skozi Trst, ker bi pač drugi narodi odgovorili na to z zmanjšanjem avstrijskega izvoza. Skratka, Avstrija ne more rešiti Trsta.

Tudi poizkusi, da bi Češkoslovaška uvažala vse skozi Trst mesto skozi Hamburg, se morajo ponesrečiti. Celotno predvojni čas, ko je pripadal Trst istemu carinskemu ozemlju ko Češkoslovaška, je bil Hamburg uspešen konkurent Trsta. Danes pa je prišla še Gdinja in politični računi nujno govore, da se mora Češkoslovaška posluževati tudi tega pristanišča. A je tu tudi Sušak in skupnost Male antante, proti kateri pa izkazuje gospod Mussolini le neprijaznosti. Vsa ta dejstva zopet znižujejo upanje, da bi bilo mogoče rešiti Trst iz sedanjega propadanja.

Madžarska pride za čezmorski promet itak le v manjši meri v poštev, ker njen izvoz gre ali v Italijo ali v Nemčijo in druge evropske države. Tudi najbolj ozki revizionistični skupni interesi Italije in Madžarske ne morejo v teh računih nič pomagati.

Edino še Jugoslavija bi mogla Trstu pomagati. Žal pa je treba g. Mussoliniju priznati, da je storil absolutno vse, kar je mogoče storiti, da vzbudi v Jugosla-

viji prepričanje, da absolutno ne sme Trstu pomagati. Ne bomo tu govorili o nacionalnih momentih, temveč le o gospodarskih. Živahen promet je bil nekoč med Italijo in Jugoslavijo, a Italija se je trudila na vse načine, da ta promet zmanjša. In če je bilo le mogoče postaviti našemu izvozu novih ovir, Italija gotovo ni te možnosti opustila. Vedno le ovire in ovire, potem pač ni čuda, če promet vedno bolj pada, če se tudi jugoslovanski izvoz giblje vedno bolj mimo Trsta.

Želje so lepa reč, toda z željami ni mogoče delati dobre gospodarske politike. Živa priča te resnice je propadajoči Trst in z nobenimi umetnimi injekcijami ni mogoče tega propadanja ustaviti. Samo umetnih injekcij pa se doslej poslužuje gospod Mussolini.

Adria prasek je boljši

Zračna zveza Ljubljana—Zagreb—Beograd

Reden zračni promet z Zagrebom posluje brezhibno in zanimanje javnosti, zlasti poslovnega sveta za hitro in ceneno zračno potovanje v Zagreb, je vedno večje. Letala so vedno dobro zasedena, kar dokazujejo ti podatki za pretekli teden:

21. t. m. smer Ljubljana—Zagreb 3 potniki, smer Zagreb—Ljubljana 4 potniki; 22. t. m. smer Ljubljana—Zagreb nič potnikov, smer Zagreb—Ljubljana 3 potniki; 23. t. m. smer Ljubljana—Zagreb 2 potnika, smer Zagreb—Ljubljana 4 potniki; 24. t. m. smer Ljubljana—Zagreb 3 potniki, smer Zagreb—Ljubljana 4 potniki; 25. t. m. smer Ljubljana—Zagreb 3 potniki, smer Zagreb—Ljubljana 4 potniki; 26. t. m. smer Ljubljana—Zagreb 4 potniki, smer Zagreb—Ljubljana 5 potnikov.

Opozorjamo zainteresirane, da stane vožnja iz Ljubljane v Zagreb le 180 Din in da traja jutraj od 7. do 7.40, ko letalo že pristane v Zagrebu. Vračunan je v to ceno tudi prevoz iz mesta Ljubljane na aerodrom in iz aerodroma zopet v mesto Zagreb. Zjutraj odhaja avto izpred pisarne »Putnik« (nebotičnik) ob 6.20, letalo pa starta točno ob 7. uri. Popoldne odhaja letalo ob 16.40 iz Zagreba in pristane v Ljubljani ob 17.20. Državni nameščenci imajo pravico do 50 odstotkov popusta, upokojeanci imajo isti popust trikrat letno. Isto velja tudi za rezervne častnike. Poslužujte se zračne zveze! Vse podatke dajeta pisarna »Putnik«, palača PZ v Ljubljani, in pa šef centra Ljubljana, telefon št. 34-99, 36-21, 20-09.

Naša zunanja trg. v juliju

Generalna direkcija carin je objavila številk o gibanju naše zunanje trgovine v juliju. Po teh podatkih

smo uvozili

v juliju bombaža, drugih rastlinskih vlaken, železa, volne, svile, mineralnih olj, kože, stekla in hranil ter raznih drugih predmetov skupno 66.912 ton v vrednosti 236.9 milijonov dinarjev.

Lani v juliju pa smo uvozili blaga skupno 83.268 ton v vrednosti 199.1 milijonov dinarjev. Uvozili smo torej po količini sicer za 16.356 ton blaga manj, po vrednosti pa več za 37.8 milijonov.

Skupno smo v prvih sedmih mesecih letošnjega leta uvozili 410.389 ton blaga v vrednosti 1532.2 milijonov Din, to je po količini za 14.221 ton, a po vrednosti za 57.1 milijonov Din manj ko lani.

Izvozili pa smo:

raznih poljedelskih predmetov in drugih proizvodov 263.788 ton v vrednosti 270.2 milijonov Din. Izvozili smo torej po vrednosti za 33.3 milijonov Din več, ko pa uvozili.

Lani v juliju smo izvozili 175.760 ton blaga v vrednosti 170.2 milijona Din. Naša bilanca je bila lani v juliju torej pasivna 27 milijonov, dočim je letos aktivna za 33.3 milijonov, ker smo izvozili v letošnjem juliju 88.028 ton blaga v vrednosti 98 milijonov več.

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta smo izvozili skupno 1.572.740 ton blaga v skupni vrednosti 1740.4 milijonov dinarjev.

V prvih sedmih mesecih lani pa smo izvozili 1.259.298 ton blaga v vrednosti 1544.3 milijonov Din. V letošnjem letu je bil torej naš izvoz večji od lanskega za 313.442 ton, v vrednosti 160.1 milijonov dinarjev.

Naša trgovinska bilanca je torej bila v prvih sedmih mesecih aktivna za 172.2 milijonov dinarjev.

LJUBLJANSKI VELESEJEM
„LJUBLJANA V JESEN“

2.—11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava

Razstavišče obsega 40.000 m²

Jugoslov. veterinarska razstava. — Razstave: »Slovenska cerkev«, »Misijonsko-etnološka in Umetnostna slovenskih Madon«. — Razstave vina, sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen. — Vrtnarska razstava dalj. — Razstavi goveda montažne pasme 2. in 3. sept., in koz ter ovac 5.—11. sept. — Gospodinjina razstava. — Etnološka razstava Timoške pokrajine. — Industrija, obrt (špec. pohištvo). — Konkurenca jugoslov. harmonikanjev 8. sept. — Zabavišče. — Variété.

Polovična voznina na železnih.

Popust na parobrodih.

Legitimacije se dobe pri biletarnah Putnika, vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih.

VPISOVANJE V TRG. NADALJEVALNO ŠOLO

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da bo vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo za I. razred dne 30. in 31. avgusta, vsakekrat od 9. do 11. ure in od 15. do 17. ure popoldne. Za II. in III. letnik pa bo dne 1. septembra od 14. do 17. ure popoldne v pisarni Združenja trgovcev.

Popravni in drugi izpiti bodo dne 31. avgusta od 14. ure dalje. Za vpis v I. razred mora predložiti vsak izpitičevalo o dovršenem III. razredu srednje ali meščanske šole, oziroma 8. razredu osnovne šole. Reflektanti, ki imajo manjšo predizobrazbo, morajo vložiti prošnjo na šolski odbor Združenja trgovcev do dne 1. septembra. Šolnina in vpisnina je ista kot prejšnja leta. Braz plačane šolnine ne more biti nihče sprejet. Pouk se prične dne 4. septembra t. l. Podrobna navodila so napisana na šolski deski v Trgovskem domu.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobl in svetloilika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6, Šeleburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Po svetu

Banovinski svet Dravske banovine sklican na dan 4. septembra. Razpravljalo o občinskem volivnem zakonu, uredu o zavarovanju žitaric in o porazdelitvi bednostnega sklada.

Senator dr. Gavril je v nedeljo popoldne nenadoma umrl v Rogaški Slatini, det od kapi. Pokojnik je bil rojen l. 1861. Vel. Bečkerek in je bil eden voditeljev vojvodinskih Srbov. Slava njegovemu spominu!

Zagrebska trgovinsko-industrijska zbornica je v dopisu na podbana izrekla željo, da bi se z ozirom na razpis občinskih volitev razpisale tudi volitve v zbornico in da se v ta namen razveljavi zakon o odložitvi zborničnih volitev in da se izdela nov volilni red za zbornice. V istem smislu je objavil uvodnik tudi »Jugoslovanski Lloyd«.

Pilotska šola je bila otvorjena v Ljubljani. Trajala bo deset tednov.

Bivši minister Neudorfer je postal žrtve zarote, ki je bila organizirana v tujini. T. dokazuje tudi dejstvo, da je bil ustreljen s kroglo, kakršna se pri nas sploh ne uporablja.

Kralj Boris obišče Romunsko, kakor poroča romunski list »Curentul«.

Druga soc. internacionala je končala svoj kongres in sprejela resolucijo, v kateri zahteva bojkot fašizma in hitlerizma. Nalaga se apelira na vse demokratične narode, da predložijo vsa vprašanja, ki se tičejo svetovnega miru in oboroževanja Nemčije, Društvu narodov.

Japonska je v ultimativni obliki zahtevala, da Združene države Sev. Amerike opuste svoj gradbeni pomorski program, ker bi v nasprotnem primeru Japonska uvedla visoko carino na vse ameriško blago in pričela sama graditi novo brodovje. Na ta ultimatum je odgovorila washingtonska vlada s tem, da je takoj naročila gradnjo novih bojnih ladij.

»Izvestja« ostro komentirajo pisanje japonskih listov, ki zahtevajo za Japonsko polotok Kamčatko in drugi del otoka Sahalina, in pravi, da sovjeti nikdar ne bodo dopustili odcepitve teh krajev od Rusije.

Med francosko in sovjetsko vlado je bil dosežen sporazum o franc. dobavah Rusiji.

Tardieujev načrt o Podonavju je kakor piše »Temps«, zopet v ospredju in bo tudi Anglija podpirala ta načrt.

Francoski letalski minister Pierre Cot bo na povabilo sovjetske vlade poletel v Rusijo. Spremljali ga bosta dve letali najnovije francoske konstrukcije.

Skupina francoskih parlamentarcev, ki pripadajo skupini »Francija-Italija«, obišče Italijo.

Cionistični kongres, ki je zboroval te dni v Pragi, je odklonil sprejem resolucije, da morajo židje propagirati bojkot nemškega blaga.

200.000 židov bi hoteli židovska organizacija izseliti iz Nemčije in zahteva, da se tem židom dovoli vzeti s seboj njih premoženje.

Nemški program je označil Rosenberg, ki je danes dejanski voditelj nemške zunanje politike, v nekem govoru z besedami, da morajo Nemci zasesti nemško Šlezijo, razbiti Poljsko in Češkoslovaško in zasesti nemški del Švice. Ta program je nato general Epp še dopolnil z zahtevo, da mora Nemčija dobiti vse nekdanje nemške kolonije.

Badenski prosvetni minister je odredil, da se z univerze izključijo ne samo socialistični in komunistični dijaki, temveč tudi vsi oni, ki so pacifiističnega prepričanja.

Hitlerjevci so priredili velike manifestacije za Posarje v Niederwald. Manifestacije se je udeležilo 50.000 Posarcev. S to manifestacijo so pričeli hitlerjevci ostro kampanjo za priključitev Posarja k Nemčiji.

Adolf Loos, znani dunajski arhitekt, ki si je pridobil velikih zaslug tudi za predeke obrta, je umrl na Dunaju.

Mednarodni kongres staveev v Freiburgu je zahteval uvedbo 40 urnika.

Proces proti »komunistom«, ki so zažgali berlinski parlament, bo dne 21. septembra. Tujim advokatom je nemška vlada prepovedala, da bi prevzeli obrambo obtoženih.

Cunar Line in White Star Line, dve največji angleški paroplovni družbi, se bosta fuzionirale. Novi družbi bo dala angleška vlada za zgraditev novih parnikov 2 in pol milijona funtov subvencije.

Na Španskem je 450.000 brezposelnih, od katerih je polovica poljedelcev.

Denarstvo

IZJAVA GUVERNERJA BAJLONIJA

Na konferenci gospodarskih stanov v Banji Luki je izjavil med drugim guverner Narodne banke g. Bajloni, da bo Narodna banka v teh kritičnih časih storila vse, kar je v njeni moči, da pomaga narodnemu gospodarstvu, toda gospodarstveniki se morajo tudi zavedati, da je njih prva dolžnost, da čuvajo državne interese in takoj za temi tudi interese Narodne banke. Prva skrb vseh mora biti, da se dobro vnovči letošnja žetev in da se zagotove oni deželni pridelki, ki so potrebni za prehrano pasivnih krajev.

Guverner Bajloni je nadalje napovedal, da bo dala Narodna banka gospodarstvenikom v Vrbaski banovini tromesečne kredite, ki jih bo po možnosti podaljšala za nadaljnje tri mesece. Ti krediti pa se smejo uporabiti samo za nove posle, ker se hoče z njimi oživeti zamrzlo poslovanje v Bosni. Na noben način pa se ti krediti ne smejo uporabiti za plačilo starih dolgov ali starih obvez. Narodna banka upa, da bi se moglo s temi krediti zlomiti nezaupanje, ki je po mnenju guvernerja Bajlonija glavni vzrok sedanje krize.

O ZADNJEM IZKAZU NARODNE BANKE

piše »Narodno blagostanje« to-le:

V izkazu Narodne banke z dne 22. t. m. so nenavadno zanimive spremembe, ki so se zgodile na vsak način kot posledica sporazuma naše države s tujimi upniki naših zunanjih posojil. Glavne spremembe so na pasivni strani, pri obvezah na pokaz. Per saldo so zmanjšane za 131.5 milijonov na 951 milijonov in to vsled teh sprememb. Te obveze so bile sestavljene tako-le:

	15. 8.	22. 8.	Razlika v tisoč dinarjih
Državne terjatve	3.886	11.505	+ 7.609
Tekoči računi	445.895	634.514	+ 188.618
Razni računi	632.745	304.988	- 327.756

Skupno 1.082.527 951.008 — 131.518

Vidimo, da je pozicija razni računi zmanjšana za 328 milijonov. Kakor je našim bralcem znano, so v tej poziciji knjiženi salda kliringov, razne obveze na pokaz ko tudi zneski, ki jih država nalaga na račun anuitete svojih zunanjih posojil — v dinarjih. Na podlagi transakcije, ki nam je dosedaj še nepoznana, je Narodna banka iz tega računa izločila 328 milijonov in dodala dve tretjini obvez po tekočem računu, za eno tretjino — 100 milijonov — pa je zmanjšani stari državni dolg pri Narodni banki in sicer od 1816 milijonov na 1706 milijonov Din. Začasni predjem glavni državni blagajni je ostal nezmanjšani na 600 milijonov Din.

Večje spremembe imamo tudi v podlogi, ki je zmanjšana za 246 na 1877.5 milijonov in to vsled oddoka deviz, ki so padle na 79.9 milijonov. Ni izključeno, da je to zmanjšanje v zvezi s povečanjem deviz, ki ne spadajo v podlogo in ki so narasle za 31 na 81.5 milijonov Din...

*

Te dni je prišla v našo državo večja skupina Francozov, ki so predložili Državni hipotekarni banki obveznice Seligmannaovega posojila in zahtevali, da se jim na podlagi sporazuma s francoskimi upniki izplačajo kuponi teh obveznic po 4000 dinarjev tedensko za kritje njih potnih stroškov po Jugoslaviji.

Po zadnjem izkazu Italijanske banke se je zlata podloga zopet povečala in znaša 7018 milijonov lir. Devize, ki spadajo v podlogo, znašajo 336 milijonov lir. Bankovcev je v obtočku za 13.1 milijard lir.

Italijanska vlada je objavila dekret, po katerem znaša najvišja dopustna obrestna mera 6 odstotkov.

Bolgarska narodna banka je dobila od francoske skupine finančnikov 40 milijonov frankov posojila, ki se bo porabilo za zboljšanje cen deželnih pridelkov. Posojilo se bo obrestovalo po 4 odstotke, realizacijska mera znaša tudi 4 odstotke.

Kako kaže sadna letina na Štajerskem

Z ozirom na obilno deževje v preteklih dneh so se izgledi letošnje letine v naših sadonosnikih in vinogradih znatno izboljšali, tako da je pričakovati razmeroma polovičen pridelek tako v kvantiteti, kakor tudi v kvaliteti v primeri z lanskim letom. Dežja je bilo torej zaenkrat dovolj in bi bilo le želeli, da se nam ves september in vsaj prvo polovico oktobra smeje vroče sonce, ki bo posladilo grozdje, da ne bo potekla letos iz naših vinskih goric kaka kislica.

Zgodnjega sadja v naših krajih je bilo letos zelo malo, skoraj nič. Izgledi na pozno sadje pa kažejo napram lanskemu letu komaj 50% pridelka, pa še to sadje ne bo prvovrstno, ker je močno piškavo in pegasto. Najboljše izgleda imajo letos orehi, ki obetajo zelo obilen in zdrav pridelek. Kupčija z orehi bo torej letos prav živahna.

Za naše sadje se zelo zanima inozemstvo, posebno pa še letos, ko je tudi v vseh drugih državah zelo slaba letina. Pač pa so nastale v pogledu našega izvoza velike ovire z ozirom na novo nastale razmere v inozemstvu, zlasti glede uvoza, kontingentiranja, predpisov uverenj za gotove vrste sadja, poostrene kontrole pri uvozu,

zvišanja carin, valutnih vprašanj itd. Prav tako neugodne za izvoz v tujino pa so previsoke železniške tarife.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministrstvu v Beogradu deluje z vso pozornostjo in vsemi silami na tem, da se gornje ovire kolikor mogoče omilijo. To smemo tudi popolnoma upravičeno zahtevati z ozirom na znano dejstvo, da imajo nekatere druge države mnogo večje koncesije pri uvozu v gotove države, kakor pa mi. Vendar pa imamo precejšnje upanje, da spravimo naše sadje ugodno v denar, ker nam pomaga letos splošno pomanjkanje sadja, v prvi vrsti jabolk.

Kakor že rečeno, ima sedaj grozdje z ozirom na zadnje izdatno deževje prav dobre in zadovoljive izgleda. V nekaterih goricah, oziroma okoliših je zagospodarila v vinogradih peronospora, v splošnem pa je grozdje zdravo, le malo ga bo. Izvoz v Avstrijo je zelo otežkočen, ker mora imeti vsak uvoznik posebno uvozno uverenje avstrijske vlade. Poleg tega nam pa nevarno konkurirajo v Avstriji Madjari, ki imajo popolnoma prost uvoz na podlagi njihove ugodne trgovinske pogodbe z Avstrijo.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

3.—10. septembra 1933.

svetovni velesejem, na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja	Jugoslavija	25%
za brzovlake in navadne vlake:	Čehoslovaška	50%
	Avstrija	25%
	Madjarska	25%

Opozorjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Čehoslovaški, prej 33%, sedaj 50%, popusta

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY ČEHOSLOVAŠKI
Ljubljana, Aleksandrova c. 2 **KONZULAT**

PUTNIK

Gajeva ulica (za nebotičnikom)
in njegovi podružnici Hotel Metropol

Takse iz službenih pogodb

(Konec.)

Kdo je dolžan plačati takso.

Predmetno takso morajo plačati solidarno:

a) izdajatelj, to je oni, ki sestavi listino v svojem imenu ali v čigar imenu sestavi listino njegov pooblaščenec;

b) prejemnik, to je oni, ki sprejme sam ali po drugem listino za svojo varnost ali legitimacijo.

Če pride listina iz tujine, je dolžan plačati takso, oziroma prijaviti listino davčni upravi njen prejemnik. Če se prejemnik nahaja v tujini, mora biti kolkovan oziroma prijavljen davčni upravi oni izvoz, ki ostane pri izdajatelju v mejah naše države.

Kazni.

Če se na listine o službenih pogodbah, izdanih v zasebnem prometu, ne prilepiti takoj pri nastanku taksa ali le nepopolna in če se ne uniči po predpisih, ali če se ne prijavi zaradi odmore in plačila takse davčni upravi v roku 15 dni po izdaji listine, pa pridejo takšne listine na katerikoli način v roke oblasti, potem se mora plačati v smislu čl. 51 zakona o taksah poleg redne takse tudi še kazenska taksa v višini trikratne neplačane, nezadostno ali nepredpisno plačane takse, ko tudi takse po tar. postavki 229. zakona o taksah.

Če se takšne listine v roku 15 dni prijavi, ni se pa plačala v tem roku tudi taksa, potem se mora poleg redne takse plačati še kazenska taksa v enkratni višini zneska.

Doplačilo redne in kazenske takse plača lastnik listine. Če se ugotovi, da lastnik ne more plačati takse, potem se obsodi na plačilo takse izdajatelj listine.

Za izrekanje kazni so pristojne vse oblasti, ki dobe v roke takšno listino.

Pravna sredstva.

Morebitna pravna sredstva, ki bi bila potrebna v zvezi s to okrožnico, se vlagajo v smislu čl. 22 in 23 zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921.

Navodila davčnim oblastvom.

Koncem okrožnice se nahajajo ta navodila davčnim oblastvom.

Nareja se:

finančnim direkcijam, da vzamejo ta navodila na znanje in da se po njih ravna in da jih sporoče vsem podrejenim davčnim upravam ko tudi vsem glavnim oddelkom finančne kontrole.

Na podlagi čl. 43 zakona o taksah se nalaga vsem finančnim direkcijam dolžnost, da — na podlagi § 19, točka 2, zakona o organizaciji finančne uprave z dne 1. decembra 1929 — izvajajo od časa do časa po svojih odposlancih revizijo po predmetni

Adria prašek je boljši

taksi pri vseh večjih službodajalcih, ki so na njih področju.

Pri tem se opozarjajo finančne direkcije na predpise čl. 10 ustave z dne 3. septembra 1931 in čl. 45 zakona o taksah, po katerih se sme vršiti pregled pri zasebnikih samo v prisotnosti policijske oblasti, ali kjer te ni, samo v prisotnosti občinske uprave in dveh državljanov.

Navodila, ki so bila izdana že preje v tej stvari, veljajo samo, če so v soglasju s temi navodili.

Adria prašek je boljši

Preobilica tujih — nobenega slovenskega ilustriranega tednika

Naše kavarne in večje gostilne so naravnost preplavljene z nemškimi ilustriranimi časopisi. Velik del teh časopisov ni drugega kot najbolj sistematična propaganda za hitlerizem in velenemstvo, torej odločno nam v škodo. Pravilno konstatira zato »Faktorski glasnik«, da bi mogle naše gostilne in kavarne brez škode opustiti to preobilico nemških ilustriranih časopisov, ki so poleg tega še vsebinsko nad vse prazni. Namesto teh nepotrebnih in za narod skrajno škodljivih časopisov, pa bi morali gledati na to, da dobimo svoj ilustriran tednik. Potreba takšnega tednika je evidentna in nobenega dvoma tudi ni, da bi jo bilo mogoče uresničiti. Za našo osamosvojitve od tujine je ilustriran tednik naravnost nujno potreben. Kaj ko bi Zveza faktorjev poizkusila organizirati izdajo ilustriranega tednika?

Še o trgovinskem sporazumu z Avstrijo

Kakor poročajo sedaj avstrijski listi, zlasti »Oesterreichischer Volkswirt«, je bil z Avstrijo sklenjeni trgovinski sporazum manj ugoden, kakor se je pri nas mislilo. Kakor poroča ta avstrijska gospodarska revija, so ostali neizpremenjeni samo ti naši izvozniki kontingenti: za mesnate svinje v višini 21.000 glav, za špeharje v višini 104.000 svinj in za pšenico 500.000 stotov, ki uživa preferencialno tarifo 3-20 zlatih kron mesto avtonomne v višini 15 zlatih kron za 100 kilogramov. Znižan pa nam je uvozni kontingent za govejo živino od 10 tisoč na 8800 glav in svinjsko meso od 30.000 na 21.000 stotov. Lani smo izvozili jaje 26.000 stotov, dočim smo sedaj dobili kontingent 8000 stotov. Uvozni kontingent druge živine je znašal lani 37.000 stotov, dočim je dovoljen za letos samo 18.000 stotov.

Zunanja trgovina

Naš lesni izvoz je znašal v prvi polovici tega leta 350.135 ton v vrednosti 260.5 milijonov dinarjev. V primeri z lanskim letom se je izvoz povečal za 67.9 tisoč ton, po vrednosti pa za približno 50 milijonov dinarjev.

Italijansko-romunska trgovinska pogodba je podaljšana do 30. novembra.

Madjarska trgovinska bilanca izkazuje za julij aktivni saldo v višini 5 milijonov pengov. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je bila madjarska trgovinska bilanca aktivna za 20 milijonov pengov.

Poljska je začela izvažati lokomotive in vagoni v Brazilijo.

Nizozemska vlada namerava odpraviti sedanji, do 1. januarja 1935 veljavni zakon o kontingentih in bodo po novem zakonu vsem državam dovoljeni uvozni kontingenti pod istimi pogoji, toda v zmanjšanem obsegu. Novi zakon pa bo dopuščal tudi kompenzacijske posle.

Svetovna žetev jute se ceni na Holandskem na 8 milijonov bal.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Ljubljana v jeseni

Kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu

v času od 2. do 11. septembra tek. leta hoče pokazati tudi nekatere najvažnejše kmetijske panoge. Prireditelj ima namen, pokazati ne samo tujcem, temveč tudi predvsem našim kmetiskim gospodarjem, kako smo napredovali in česa se moramo z največjo vnemo poprijeti, da bomo v tej težki gospodarski krizi naše pridelke lažje spravili v denar in tako izboljšali težavno gospodarsko stanje.

Program kmetijskega oddelka je: Vinarska razstava, mlekarstva in sirsarska razstava, čebelarstva razstava, razstava zelenjave, razstava kmetijskih strojev in gospodarskega orodja. Tej razstavi bo priložena tudi razstava dalij.

Razstava »Slovenska cerkev«

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v zvezi z upravo Ljubljanskega velesejma razstavo »Slovenska cerkev«. Razstava se vrši v okviru letošnje »Ljubljane v jeseni«, od 2. do 11. septembra in bo obsegala sledeče oddelke:

1. Oddelek plastičnih modelov, ki predstavljajo glavne zgodovinske tipe naših cerkva.
2. Oddelek fotografij cerkva, njihovih notranjščin in njihove opreme.
3. Oddelek slik domačih umetnikov, ki naj pokažejo estetsko vlogo naših podružnic in estetsko mikavnost notranjščin.
4. Oddelek božjepotnih podob, ki ga organizira znani zbiratelj grafične umetnosti g. Pavel Winter.
5. Sodobna kapelica, ki jo je uredil po lastnem načrtu in z lastnimi slikami in opravo akad. slikar g. Tone Kralj.

Ugodnosti obiskovalcem velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni« od 2. do 11. septembra.

Posestniki sejemske permanentne legitimacije so upravičeni do poljubnega večkratnega vstopa na razstavo in do 50% popusta na vozni in na vseh vlakih razen S. O. E. Pri odhodu naj se kupi cel vojni listek in da žigosati sejemske legitimacije pri postajni blagajni. Posestnik prejme na velesejmu v legitimaciji potrdilo, da je razstavo obiskal; pri odhodu na ljubljanski postaji se legitimacija ponovno žigosa, nato postane železniški vojni listek veljaven za brezplačen povratek. Zato ne oddajte ob prihodu v Ljubljano voznega listka, ker velja za brezplačen povratek. Ugodnost velja: za dopotovanje od 30. avgusta do 11. septembra, za povratek pa od 2. do 15. septembra 1933.

Permanentne legitimacije se dobe pri tujsko-prometnih organizacijah, pri hranilnicah, v bankah, zadrugah, trgovskih in obrtnih organizacijah ter na zahtevo tudi po pošti od velesejskega urada. Pri nakupu se plača za legitimacijo Din 3.—, ostanek Din 27.— pa pri blagajni ob prihodu na velesejem.

Permanentna legitimacija pa upravičuje tudi do znižane voznine na jugoslovanskih parobrodih, na železnicah v Avstriji, Bolgariji, Čehoslovaški, Grčiji, Italiji, Madžarski, Nemčiji, Poljski in Rumuniji.

Lanskoletno jesensko razstavo je posetilo nad 100.000 obiskovalcev. Naj Vas ne manjka letos med njimi.

V »K« paviljonu na velesejmu priredi Matično društvo Zveze gospodinj Splošno žensko društvo zanimiv kotiček, kako lahko današnja žena izkoristi svoj prosti čas, da je njej v razvedrilo a domu v korist. Statve z začetnimi preprogami, serija od naših žen izdelanih preprog bodo vabile še druge žene: pridite in še ve začnite! Stalna razlaga bo spopolnjevala ta oddelek. Gospodinj posetite razstavo »Red in snaga k zdravju pomaga« na velesejmu od 2. do 11. septembra.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz o imovini posestnika Vidmarja Franca v Nevljah, ker so prirediteli vsi upniki po § 179 kon. zakona.

Otvorjeno je poravnalno postopanje o imovini posestnika Plešca Franca v Šmartnem ob Paki. Poravnalni sodnik dr. Mak, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Dobovišek v Celju. Narok za sklepanje poravnave dne 30. septembra ob 9., prijavni rok do 25. septembra, kvota 40%.

XIV. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Začetek v Savinski dolini, 25. avgusta 1933. Obiranje je v polnem teku in bo najhitreje končano koncem t. m. Glede množine letošnjega pridelka se lahko reče, da je bila naša prva cenitev, t. j. srednje velika — pa obilna — pravilna. Znašala bo 20 do 25.000 kvintalov. Vobče je naziranje, da so dajali nasadi na lahki, peščeni zemlji manj pridelka, ko v minulem letu, nasadi na rodovitni, težki zemlji pa precej več. Blago je lepo zelene barve, pravilne oblike in najboljše kakovosti. **Odbor.**

ŽETEV BOMBAŽA V SEV. AMERIKI

Po oficijalnih cenitvah z dne 8. avgusta bo znašala letošnja letina bombaža v U. S. A. do 12.314.000 bal. To je zbudilo precej presenečenja, ker se je pričakovalo občutno zmanjšanje letine po sledu, da bo požetih samo 29.704.000 izmed 40.798.000 posejanih akrov. Toda letošnji donos (1934 lb na akro) je izredno visok in bi dosegla letina, ako bi bila vsa požeta, 16.561.000 bal, torej rekordno višino, ki bi jo presegali edino leti 1914/15 in 1931/32.

DVIG CEN V NEMČIJI

Povprečni mesečni dohodek je v Nemčiji vsled odpusta poročenih uradnic, skrajšanega delovnega časa in prepovedi dvojnih zaslužkov zelo nazadoval, obenem pa so se skoraj za vse predmete cene zelo dvignile. Ta dvig znaša v posameznih strokah od 20—40%. Ker se niso dvignile cene strovin, je ta dvig cen zelo razburil trgovce, ki hočejo s pomočjo državnih organov doseči, da zniža industrija cene.

CENA HMELJU RASTE SE NADALJE

Povpraševanje po hmelju je v vsej Savinski dolini prav živahno. Zato se je cena hmelju znatno okrepila. V nedeljo dopoldne se je plačeval hmelj še po 70—80 dinarjev, dočim se je popoldne in proti večeru plačevalo za hmelj v manjših količinah po 80 Din, za hmelj v večjih količinah pa že po 85 Din. Ker hmeljarji vedo, da je v drugih državah hmelj slabo obrodil, ne hitijo s prodajanjem in čakajo, da se kupčija še bolj oživi.

Dobava prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 1. septembra t. l. ponudbe o dobavi 70 palic kotnega železa in 570 komadov žarnice.

Splošni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 30. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 22.000 pol konceptnega in 7000 pol pisarniškega papirja.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 300 kg sive oljnatne barve, 2000 kg firneža in 300 kg sikativa, do 1. septembra t. l. pa o dobavi 50 m balat jermen. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Strojna delavnica državnega dobra »Bele«, Knežovo, sprejema do 1. septembra t. l. ponudbe o dobavi lesa.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. septembra t. l. ponudbe o dobavi 100 smrekovih lanten.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 7. septembra t. l. ponudbe o dobavi 600 kg riža.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe o dobavi 120 metrov jermen, 750 kg kolo-fonije, 390 kg katrana, 30 kg boraksa, 50 kg solne kisline, 200 kg grafit, 25 kg salmijaka, 50 kg kalijevega luga, 25 kg petriks paste, 20 škatelj lepila za transmisijiska jermena, 100 kg črne barve v prahu, 25 kg kopalnega laka, 100 kg steklarskega kila, 230 m² linoleja in 120 kg lepila za linolej; do 11. septembra t. l. o dobavi 50 dežnih oblek, 10 parov platnenih copet; do 12. septembra t. l. o dobavi ca. 500 kg bakrene pločevine, 615 kg bakrenih cevi, ca. 400 kg železa, 60 metrov železnih verig in 25.000 kub. metrov različnega lesa; do 13. septembra t. l. o dobavi medeninaste pločevine, žice in cevi, ca. 2000 metrov kabla, 600 metrov žice ter o dobavi raznega azbestnega materiala; do 14. septembra t. l. pa o dobavi električnega materiala.

Podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani razpisuje licitacijo za nabavo 8.000.000 položnic. Licitacija bo dne 18. septembra 1933 ob 11. uri v direkciji podružnice Aleksandrova c. 18/I, kjer se lahko tudi pogledajo pogoji vsak dan med uradnimi urami. — Kavcija v višini 10% (inozemci 20%) se mora položiti na blagajnici podružnice najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. septembra t. l. ponudbe o dobavi 20 m² jelovih gred; do 15. septembra t. l. o dobavi 1900 kg petroleja in 500 kosov šamotne opeke; do 19. septembra t. l. o dobavi 240 m² mrežaste tkanine, 60 metrov bombaževine, 20 medeninastih ključavnic, 444 medeninastih šarnirjev, 650 kg železa, 120 kg cevi, 38 kg železnih matic, 100 železnih vijakov, 2050 m jeklene motvoza, 180 m katraniranega motvoza, 2 kg merlina in 72 kg karbolineja.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe o dobavi akumulatorjev.

Razpisane so ofertne licitacije:

Dne 4. septembra t. l. pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu za dobavo tkanine za zastave; dne 18. septembra t. l. pa pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu za dobavo raznega elektrotehničnega materiala.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Prodaja lesa in lubja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 18. septembra t. l. ponudbe o prodaji smrekovega lubja; do 22. septembra t. l. pa o prodaji mehkega lesa.

(Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 2. septembra t. l. pri glavnem snitnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 1500 blazin, polnjenih konjsko žimo; dne 5. septembra t. l. za dobavo 3000 parov usnjatih copat in 5000 parov bombažastih nogavic. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Pleskanje mostu na progi Pragsko—Kotor se bo oddalo potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 1. septembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnice v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Razno

Lindbergh je z ženo preletel Atlantski ocean in pristal v Kodanju, kjer je bil sprejet z velikanskimi slovesnostmi.

Pet usmrteitev je bilo en dan izvršenih v Nemčiji. Med drugim je bila odsekana glava tudi neki ženski.

Strahovite nevihte so divjale te dni po vsem svetu. Iz Amerike poročajo, da je ciklon ob Atlantski obali napravil za 100 milijonov škode in da je bilo ubitih za časa njegovega divjanja 500 ljudi. — Tudi iz Francije, Italije in srednje Evrope prihajajo poročila o silnih nevihtah ter o veliki škodi, ki so jo povzročile.

19 letna plavalka Ruth Litzig, ki je dosegla svetovni trajnostni rekord v plavanju, je vsled popolne izčrpanosti umrla v bolnici. Pa se vseeno še ljudje navdušujejo za nespametne rekorde.

Največje orglje imajo v Avstraliji in si-ocer v mestu Sidney. Orglje imajo 140 registrov in 10.000 piščali. Pet električnih mehov daje potrebno sapo in pet igralcev je potrebnih, da zadane orglje v igralni sil. Kadar pa zabučje vse orglje, morajo odpreti vsa okna, ker bi drugače šipe popokale.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 26. avgusta objavlja med drugim: Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o zdravniških-specialistih za bolezni ust in zob in o zobnih tehnikih z dne 18. novembra 1930 — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sdiš in uradov ter razne druge objave. — Tej številki »Službenega lista« je tudi priloženo kazalo za prvo polletje.

OBČNI ZBORI

Delniška družba »Aga-Ruše«, združene jugoslovanske tvornice acetična in oksigena v Rušah, ima izredni občni zbor dne 12. septembra ob 11.30 v svojih poslovnih prostorih v Rušah.

Enkrat za vselej velja,

da se s Kathreiner Kneip-povo sladno kavo uporablja samo Pravi „Franck“, ker se ta dva najbolj dopolnjujeta!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za
inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LIUBLJANA, GREGORČEVA 11/23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur